

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 91/2016-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Advokátska kancelária, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 117/03 (EX 955/03) a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 117/03 (EX 955/03) p o r u š i l základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 117/03 (EX 955/03) p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. ██████████ priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Nové Zámky p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Nové Zámky je p o v i n n ý uhradiť ██████████ trovy konania v sume 296,44 € (slovom dvestodevät'desiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jej právnej zástupkyne Mgr. Eleny Szabóovej, Advokátska kancelária, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 91/2016-11 zo 4. februára 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť ██████████, predtým ██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 117/03 (EX 955/03).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že:

«(...) 1. Sťažovateľka je ako povinná účastníčkou exekučného konania, ktoré sa na základe návrhu oprávneného Pohotovosť, s.r.o., Račianska 42/A, Bratislava zo dňa 14.3.2003 viedlo pred exekútorským úradom Šaľa, súdny exekútor dr. Ľubomír Pekár.

2. Uznesením Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 9Er 117/03 zo dňa 18.11.2004 súd zamietol námietky povinnej voči exekúcii.

3. Písomným podaním z 28.2.2013 povinná doručila súdu jej procesné návrhy, okrem iného aj žiadosť o preskúmanie zákonnosti exekučného titulu (v nadväznosti na rozhodnutie

Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 456/2011) pre neprijateľnosť zmluvnej podmienky týkajúcej sa vymáhaného príslušenstva pohľadávky a zastavenie exekúcie. Do rozhodnutia súdu žiadala o odklad exekúcie.

4. Podaním z 11.9.2013 podala sťažovateľka na Okresnom súde Nové Zámky sťažnosť na prieťahy v konaní. V odpovedi na sťažnosť sa konštatuje, že „došlo k určitým prieťahom“, sťažnosť je čiastočne opodstatnená, a súd vo veci bude konať.

5. Nahliadnutím do súdneho spisu sťažovateľka zistila

a) že oprávnený listom, ktorý bol doručený súdu 31.5.2012, požiadal o zmenu súdneho exekútora tak, aby súd poveril vykonaním exekúcie exekútorový úrad JUDr. Rudolfa Krutého,

b) súd požiadal ex. úrad Dr. Pekára o zaslanie exekučného spisu,

c) exekučný spis sa nachádza v súdnom spise porušovateľa.

d) súd vo veci nekoná.

6. V danej exekučnej veci je pritom, minimálne od doručenia exekučného spisu, daný dôvod na zamietnutie návrhu oprávneného na zmenu exekútora pre nedostatok neustrannosti JUDr. Krutého (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 322/2010, II. ÚS 200/2012, II. ÚS 150/2012 a rozhodnutia Ústavného súdu SR vo vzťahu k ďalším viac ako 1700 podaniam súvisiacim s osobou resp. postavením menovaného súdneho exekútora).

7. Nerozhodnutie o procesných návrhoch sťažovateľky v exekučnom konaní po dobu viac ako dvoch rokov, a nerozhodnutie o jej návrhu o odklad exekúcie po rovnako dlhú dobu nemôže byť v súlade s právom sťažovateľky na primeranú rýchlosť konania a ochranu jej základných a ústavných práv. (...)

Sťažovateľka namieta, že vyššie opísaným postupom porušovateľa práv v konaní EX 955/2003, 9Er 117/2003 sú porušované jej základné práva, najmä právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v zmysle jeho dodatkových protokolov, v spojení s článkom 48 Ústavy Slovenskej republiky(...)

Vo vzťahu k odstráneniu prieťahov sťažovateľka využila jediný prostriedok, ktorý jej v tomto smere právny poriadok poskytuje, a upozornila sťažnosťou na porušovanie svojich práv. Prieťahy v konaní napriek tomu pretrvávajú, pričom ide o obdobie absolútnej nečinnosti súdu vo vzťahu k podaniu sťažovateľky.

Nečinnosť znamená zároveň aj negatívny zásah do práv oprávneného - keďže súd nerozhodol ani o jeho žiadosti a exekučný spis sa nachádza v súdnom spise a teda ani jeden z exekútorov (Dr. Pekár, JUDr. Krutý) vo veci konať nemôže; poškodenie práv oprávneného však sťažovateľka nenamieta, vzhľadom na nedostatok aktívnej legitímácie vo vzťahu k týmto porušeniam.

(...) Sťažovateľka sa okrem konštatovania porušenia práv domáha aj poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2.500 EUR, slovom: dvetisícpäťsto eur.

Primeranosť požadovaného finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje takto:

1. Ako sťažovateľka odôvodnila vyššie, konanie je poznačené absolútnou nečinnosťou súdu, a zároveň neprimeranou dĺžkou konania ako celku.

2. V dôsledku exekúcie, ktorá sa, podľa sťažovateľky, vykonáva na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky (príslušenstvo - úrok z omeškania vo výške 0,25 % denne, teda 91,25 % (!!)) ročne, je sťažovateľka obmedzená v nakladaní s bankovými účtami, na ktorých je zriadené obmedzenie aj v rozsahu príslušenstva pohľadávky, a v zmysle zákona a poučenia v Upovedomení o začatí exekúcie prakticky v nakladaní s celým svojim majetkom.

3. Obmedzení v zmysle predchádzajúceho bodu sa sťažovateľka nezbaví ani uhradením istiny pohľadávky a „reálneho“ príslušenstva (úrok z omeškania v zákonnej výške), pretože predmetom exekúcie až dovtedy, kým súd nerozhodne inak, je aj vymoženie príslušenstva pohľadávky vo výške 0,25 % denne. Ako vyplýva z priloženej tabuľky, úrok z omeškania zo sumy 24.830 Sk by mal k dnešnému dňu (v zmysle exekučného titulu a určenia predmetu exekúcie) dosahovať takmer 300.000 Sk, čo je 5,53-násobkom bežného zákonného úroku z omeškania v čase jeho vzniku.

4. S prihliadnutím na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/2/2011 a ďalšiu judikatúru všeobecných súdov v spotrebiteľských veciach sťažovateľka namieta neposkytnutie ochrany nielen ako účastníčke exekučného konania, ale aj neposkytnutie súdnej ochrany sťažovateľke ako spotrebiteľke, vo vzťahu k plneniu vymáhanému na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky.

5. *Opísané konanie súdu - porušovateľa, pri zohľadnení zásady uplatňovanej Ústavným súdom SR, že všeobecné súdy sú garantami dodržiavania základných a ústavných práv, považuje sťažovateľka za nesprávne a ústavne neobhájiteľné.*

Z vyššie uvedených dôvodov má sťažovateľka za to, že samotné konštatovanie porušenia jej práv nemôže byť dostatočnou satisfakciou, a že navrhovaná výška finančného zadostučinenia je primeraná intenzite porušenia práv, judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky aj Európskeho súdu pre ľudské práva aj okolnostiam konania a dobe trvania zásahu do práv sťažovateľky.

(...) Sťažovateľka si nie je vedomá, že by k vytýkaným porušeniam svojich základných práv sama vedome prispela.

Exekučné konanie je z hľadiska zložitosti veci konaním jednoduchým, tvoriacim bežnú súčasť agendy súdov. Preto nemožno vo vzťahu k namietaným porušeniam zohľadňovať vznik prietáhov zložitou veci.

Z hľadiska postupu sťažovateľky v konaní možno konštatovať, že sťažovateľka nezavinila prietahy v konaní, a ich odstránenia sa predpísaným (a v podstate jediným možným) spôsobom domáhala. Hodnotenie postupu súdu ponecháva sťažovateľka na úvahu Ústavnému súdu SR. (...)

Sťažovateľka navrhuje Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby na základe predložených dôkazov, súdneho spisu Okresného súdu Nové Zámky 9Er/117/2003, vyjadrení oboch zúčastnených strán a po vykonaní prípadného ďalšieho dokazovania rozhodol:

I. Okresný súd Nové Zámky v exekučnom konaní EX 955/2003, 9Br/117/03 porušil základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] (predtým [REDAKOVANÉ]) na spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v zmysle jeho dodatkových protokolov, v spojení s článkom 48 Ústavy Slovenskej republiky na verejné prerokovanie veci pred súdom bez zbytočných prietáhov.

II. Ústavný súd SR prikazuje Okresnému súdu Nové Zámky, aby v konaní spisová značka 9Er/117/2003, EX 955/2003 konal bez zbytočných prietáhov, s rešpektovaním základných práv sťažovateľky.

III. Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 2500 EUR, ktoré je Okresný súd Nové Zámky povinný vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu

IV. Priznáva sťažovateľke náhradu trov konania, ktoré je Okresný súd Nové Zámky povinný vyplatiť na účet jej advokátky do jedného mesiaca po právoplatnosti tohto rozhodnutia. (...)»

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril predseda okresného súdu listom sp. zn. Spr 186/16 zo 6. apríla 2016, ktorý bol zaslaný sťažovateľke. Sťažovateľka nevyužila svoje právo a k vyjadreniu okresného súdu nezaujala stanovisko, avšak už v samotnej sťažnosti uviedla, že „vzdáva sa práva na verejné prejednanie a súhlasí s tým, aby Ústavný súd o sťažnosti rozhodol na základe obsahu súdneho spisu, ústavnej sťažnosti a písomných vyjadrení oboch účastníkov konania“.

3.1 Predseda okresného vo svojom vyjadrení uviedol tieto skutočnosti:

„(...) Tak ako sťažovateľka uvádza, dňa 28.2.2013 doručila do spisu prostredníctvom zvolenej advokátky procesné návrhy a to návrh na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie. Vyšší súdny úradník vybavujúci vec úpravou zo dňa 1.10.2013 uložil zaslať návrh oprávnenému s tým, aby sa k nemu vyjadril v lehote 15 dní. Okrem toho súčasne exekútorovi uložil doručiť návrh na zmenu exekútora, aby sa k nemu vyjadril a predložil súdu svoj exekučný spis s vyčíslením trov exekúcie. Táto úprava bola expedovaná zo súdu 3.10.2013. Vyjadrenie oprávneného k procesným návrhom povinnej bol súdu doručený 22.10.2013 a stanovisko exekútora dňa 18.10.2013. Následne oprávnený dňa 10.12.2013 urgoval rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora. Uznesením 9Er 117/03-61 zo dňa 30.3.2016 súd rozhodol o návrhu na zastavenie exekúcie a to tak, že exekučné konanie nezastavil a zároveň návrh povinnej na odklad exekúcie zamietol. Toto uznesenie bolo zo súdu expedované 30.3.2016.

Z uvedeného vyplýva, že o procesných návrhoch sťažovateľky nebolo zo strany súdu rozhodnuté v primeranej lehote, čo bolo spôsobené jednak tým, že v oddelení 9Er v období od októbra 2013 do októbra 2015 sa vystriedalo šesť vyšších súdnych úradníkov (Mgr. Lukáš Kuťka, JUDr. Roman Laurinec, Mgr. Danica Matejíčková, JUDr. Dominika Hudecová, JUDr. Linka Szárazová, Mgr. Viktor Voros a to z dôvodu dlhodobej

praceneschopnosti, alebo z dôvodu odchodu zo súdu či nástupu na materskú dovolenku) ktorí okrem tohto oddelenia mali pridelené na vybavenie aj iné súdne oddelenia tak ako to vyplýva z Rozvrhu práce na uvedené roky. Okrem toho nečinnosť súdu v tejto veci bola ovplyvnená tým, že za jeden kalendárny rok nám v priemere napadne približne 17000 nových exekučných vecí, pričom po vydaní poverenia, potom ako sú jednotlivé spisy založené medzi povolené exekúcie, sú v množstve týchto exekučných vecí (počítajúc na desaťtisíce ročne) podávané rôzne procesné návrhy, predovšetkým návrhy na zmenu exekútora alebo zmenu účastníka konania. Vzhľadom na počet navrhovaných procesných úkonov, keď každý vyšší úradník má v priemere pridelených na vybavenie 3500 až 4000 spisov, pri nemeňiacom sa počte zamestnancov súdu ani pri najlepšej vôli nie je v našich silách všetky veci vybavovať v primeraných lehotách ani pri maximálnom využití pracovného času aj keď sa o to snažíme.

Za vzniknuté pochybenie sa sťažovateľke týmto ospravedľňujeme s tým, že v predmetnej veci plynulosť a efektívnosť všetkých ďalších úkonov bude odsledovaná v pravidelných mesačných intervaloch zo strany dozornej úradníčky tak, aby sa zabránilo vzniku akýmkoľvek ďalším prieťahom v konaní.

Zároveň týmto oznamujeme, že netrváme na verejnom prejednaní veci, súhlasíme od jeho upustenia.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 Er 117/03 (EX 955/03):

Dňa 31. marca 2003 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. Ľubomíra Pekára (ďalej aj „súdny exekútor“ alebo „exekútor“) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe návrhu spoločnosti Pohotovosť, s. r. o. (ďalej len „oprávnená“), na vykonanie exekúcie doručeného súdnemu exekútorovi 24. marca 2003 voči sťažovateľke ako povinnej. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 9 Er 117/2003 a na rozhodnutie bola pridelená sudkyňi Mgr. Viere Betákovej.

Dňa 10. apríla 2003 okresný súd udelil súdnemu exekútorovi JUDr. Ľubomírovi Pekárovi poverenie na vykonanie exekúcie.

Dňa 27. júna 2003 exekútor zaslal sťažovateľke upovedomenie o začatí exekúcie.

Dňa 6. mája 2004 boli prostredníctvom exekútora okresnému súdu doručené námietky sťažovateľky proti exekúcii.

Dňa 2. júna 2004 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané námietky proti exekúcii.

Dňa 9. septembra 2004 okresný súd požiadal register obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej len „register obyvateľov“) o oznámenie adresy trvalého a prechodného pobytu sťažovateľky.

Dňa 24. septembra 2004 bolo okresnému súdu doručené oznámenie registra obyvateľov o trvalom pobyte sťažovateľky.

Dňa 5. novembra 2004 sťažovateľka požiadala okresný súd o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 18. novembra 2004 okresný súd uznesením č. k. 9 Er 117/03-26 priznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov. V ten istý deň okresný súd uznesením č. k. 9 Er 117/03-27 zamietol námietky sťažovateľky proti exekúcii.

Dňa 31. mája 2012 bol okresnému súdu doručený návrh oprávnenej na zmenu súdneho exekútora JUDr. Ľubomíra Pekára a žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému.

Dňa 28. februára 2013 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie „*vo vzťahu k úrokom z omeškania vo výške 0,25 % denne od 24.3.2003 zo sumy 24.830 Sk do zaplatenia, a vo výške 0,25 % denne od 28.8.2002 do 24.3.2003*“ a „*v časti 8 830 Sk, ktorá bola poplatkom za poskytnutie úveru*“, a návrh na odklad exekúcie.

Dňa 3. októbra 2013 okresný súd vyzval oprávnenú na vyjadrenie k návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie a súdneho exekútora JUDr. Ľubomíra Pekára na vyjadrenie k návrhu na zmenu exekútora a zároveň ho požiadal o zaslanie originálu exekučného spisu sp. zn. EX 955/03 a o vyčíslenie trov v prípade, ak si ich uplatňuje.

Dňa 9. októbra 2013 sa oprávnená vyjadrila k návrhu sťažovateľky na zastavenie a odklad exekúcie.

Dňa 18. októbra 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie súdneho exekútora JUDr. Ľubomíra Pekára k návrhu oprávnenej na zmenu súdneho exekútora, v ktorom uvádza, že s návrhom súhlasí, a vyčíslenie trov exekúcie.

Dňa 10. decembra 2013 bolo okresnému súdu doručené podanie oprávnenej, v ktorom žiada o „*bezodkladné rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora*“.

Dňa 30. marca 2016 okresný súd uznesením č. k. 9 Er 117/03-61 rozhodol, že exekučné konanie nezastavuje, a návrh sťažovateľky na odklad exekúcie zamietol.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 117/03 dochádza k porušovaniu

základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Pokiaľ ide o právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), pod konaním, v ktorom sa takáto vec prerokováva, je potrebné rozumieť nielen konanie prvostupňového súdu, ale aj konanie odvolacieho a dovolacieho súdu, ďalej konanie v správnom súdnictve, ako aj konanie o výkon rozhodnutia. Tento právny názor ústavného súdu vychádza z toho, že ani ústava a ani procesné predpisy upravujúce činnosť súdov v občianskych a trestných veciach nevynímajú z ich povinnosti konať bez zbytočných prietáhov žiadnu vec, ktorej môže byť poskytnutá súdna ochrana (napr. I. ÚS 70/98, I. ÚS 56/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie

účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania, nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci, pretože napadnuté exekučné konanie je z hľadiska zložitosti veci štandardným konaním tvoriacim frekventovanú súčasť agendy okresných súdov. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným pried'ahom. Dĺžka napadnutého konania teda nebola vyvolaná správaním sťažovateľky.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že doterajšie viac ako 16-ročné trvanie konania na okresnom súde v iných typoch konania by bolo už samo osebe neprimerané. Ústavný súd však prihliada na povahu exekučného konania, a preto sa sústredil v prvom rade na to, či okresný súd rozhodoval v rozumnej lehote o procesných návrhoch účastníkov konania, a dospel k záveru, že súd bol však v danej veci aj v období, keď rozhodoval o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie, opakovane nečinný, konkrétne od 28. februára 2013 do 3. októbra 2013 (sedem mesiacov) a od 18. októbra 2013 do 3. marca 2016 (dva roky a päť mesiacov).

Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože minimálne počas 3 rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným pried'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov konania, ale v dôsledku postupu súdu. Na obranu okresného súdu, podľa ktorého k pried'ahom malo dôjsť jednak z nepriaznivých

personálnych dôvodov súdu, a najmä boli ovplyvnené „tým, že za jeden kalendárny rok nám v priemere napadne približne 17000 nových exekučných vecí“, nebolo možné ani v tomto prípade prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedu okresného súdu (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 500 € s odôvodnením, že *„(i) konanie je poznačené absolútnou nečinnosťou súdu, a zároveň neprimeranou dĺžkou konania ako celku, (ii) v dôsledku exekúcie, ktorá sa(...) vykonáva na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky (príslušenstvo - úrok z omeškania vo výške 0,25 % denne, teda 91,25 % (!!)) ročne, je sťažovateľka obmedzená v nakladaní s bankovými účtami, (iii) úrok z omeškania zo sumy 24.830 Sk by mal k dnešnému dňu (v zmysle exekučného titulu a určenia predmetu exekúcie) dosahovať takmer 300.000 Sk, čo je 5,53-násobkom bežného zákonného úroku z omeškania v čase jeho vzniku, (iv) k zbytočným prietahom dochádza sťažovateľke ako spotrebiteľke, vo vzťahu k plneniu vymáhanému na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, vzhľadom aj na doterajšiu dĺžku napadnutého konania považuje za primerané vo výške 2 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti z 1. júla 2015). Za dva úkony vykonané v roku 2015 patrí odmena v sume dvakrát po 139,83 € a režijný paušál dvakrát po 8,39 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 296,44 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2016